

Sinob Miletvekili Yusuf Kemal Tengirşenk'in, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendinin değış-tirilmesi hakkında Kanun teklifi ve Ticaret ve Tarım Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (2/145)

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıda yazılı teklifimin kanun haline girmesi için icabeden muamelenin yapılmasına müsaade buyurulmasını saygılarımla sunarak rica eylerim :

1. — 14 . VI . 1946 tarihli ve 4947 sayılı (Türkiye Emlâk Kredi Bankası Kanunu) nun sekizinci maddesiyle tahvil çıkarılması suretiyle elde edilecek paralar ipotekli kredi ve ikrazlardan başka yerlerde kullanılamamak, bankanın ipotekle temin edilmiş alacakları bu tahvillerin ana ve faizlerinin ödenmesi için rüçhan hakkı sağliyan bir karşılık teşkil etmek, tahvillerin ihraç şekil ve şartları Maliye Bakanlığının tasvibi ile banka tarafından tâyin olunmak ve en çok elli yılda itfa edilmek şartıyla ödenmiş sermayenin beş katına kadar Hazinesinin kefaletiyle tahvil çıkarabilmek salâhiyeti verilmiştir.

Kanunun dokuzuncu maddesinin son fıkrasına göre bu tahvillerden elde edilecek paralardan ev sahibi olmayan yurttaşlara ve bunların mesken edinmek üzere kuracakları kooperatiflere mesken yapmak ve yaptırmak için ipotek mukabilinde verilecek paralardan her ne nam ile olursa olsun alınacak faiz yılda % 5 i geçemez.

28 . VI . 1948 tarihli ve 5228 numaralı (Bina Yapımını Teşvik Kanunu) nun 12 nci maddesinin son fıkrasına göre «Bedelleri inşaata tahsis edilmek üzere Türkiye Emlâk Kredi Bankasının Hazine kefaletiyle ihraç edeceği tahvillerden her türlü Damga Resmi ve kotasyon ücreti alınmayacağı» gibi bankanın bu maksatla yapacağı diğer birçok muamelelerden de vergi ve resim alınmaz.

2. — 3202 sayılı (Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanunu) nun 22 nci maddesinin dördüncü bendine göre Ziraat Bankası da tahviller çıkarabilir. Fakat tahvil bedellerinin kullanılacağı yer, ipotekli alacaklarının bunlara karşılık teşkil etmesi, tahvillerin ihraç şekli ve şartlarının Medeni Kanunun koyduğu pek muayyen ve sarih olmayan hükümlere bağlı bulunması, itfa müddeti ve ne miktar çıkarılacağı belli olmaması ve sair bunlara benzeyen hususlarda Ziraat Bankasının bu salâhiyeti tahdit edilmiş bir haldedir. Bu lâyhayı işte bu farkın ortadan kaldırılması için teklif ediyorum.

Teşkil maksatları itibariyle ikisi de birer ihtisas ve gayrimenkule Kredi Bankası olan bu iki müessesemizden birine yani emläke kredi yapan bankaya verilen salâhiyetlerin uzun vâdeli ve az faizli ikraz ve kredilere munhasır olmak üzere Ziraat Bankasına da verilmesi memleket için çok faydalı olur. Nüfusumuzun beşte dördünü teşkil eden çiftçilerimizin, köylülerimizin ıslah edilmiş tohum ekebilmeleri, yeni ziraat aletleriyle çalışabilmeleri ve buna benzer yollarda ilerlemeleri için alınacağı vâdolunan tedbirlerin arasına çiftçi, hele köylülerimizin uzun vâde ve az faizle ödünç para alabilmelerini de koymak Büyük Meclisin müsaadesine mazhar olacağına şüphe yoktur. Köylülerimizin bu kolaylığa her bakımdan şiddetle ihtiyaçları olduğu herkesin bildiği bir hakikattir. Halkımızın artırdığı paralardan bir kısmının faizi ve anası sahiplerinin malı olarak kalmak üzere topraklarımızı değerlendirmekte köylülerimizin içtimai, iktisadi hallerini düzeltmekte ve geçinme seviyesini birazcık olsun yükseltmekte kullanılması Millî iktisadımızın başta gelen icaplarından biri değil midir ?

Teklifimin diğer fıkraları Emlâk Kredi Bankasındaki maddenin az çok farkla aynıdır. Bu teklife mahsus olan (f) fıkrasına gelince; şehirlerde ev yapmak için verilen kredi borçluyu evi olmasaydı vereceği kiralardan kurtarır, bundan kazanacağını faiz ve amorti olarak kısa vâdelerle de verebilir.

Arazi ıslahı için ödünç almada ise köylü uzun müddet gelir alamaz. Hattâ bu müddet içinde çoluğunu çocuğunu besliyecek maddelere de muhtaç bulunur. Bunun için vâde uzun ve faiz mutlaka az olmalıdır. Bu sebepten tahvillerin faizleri için vereceği para ile köylüden alacağı bu az faiz arasındaki fark bir taraftan Bankaya temin edilmezse bu mahiyette tahvil çıkarmak mümkün olmaz. Millî iktisadi kalkınmamızın belkemiği olan köylü gücünün değerlendirilmesi için Türk Cemiyetinin bu farkı ödemek fedakârlığına seve seve katlanacağı kuvvetle ümit olunur. İlk senelerde çıkarılacak tahviller miktarının, Ziraat Bankasındaki mütehasşisların söylediklerine göre, 20 - 30 milyondan fazla olmayacağına bakılırsa Hazinece yüklenilecek tülffet senevi bir milyon lira arasında birşey olacak zannındayım.

Tahvillerin ihracından gaye, Banka Kanununun onuncu maddesinden bugüne kadar hemen hiç istifade edemiyen çiftçiye yardım ve bu suretle ziraat sahalarını genişletmek, zirai verimi artırmak ve dolayısıyla de zirai istihsalı ve Millî geliri çoğaltarak çiftçimizi kalkındırmak olduğuna göre, yukarıda arzolunduğu veçhile, Devletin bu farkı vermesi çok yerinde bir iş olur.

Sinob Milletvekili
Yusuf Kemal Tengirşenk

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ticaret Komisyonu
Esas No. 2/145
Karar No. 29.

18 . II . 1949

Yüksek Başkanlığa

Sinob Milletvekili Yusuf Kemal Tengirşenk tarafından hazırlanıp Yüksek Başkanlığa sunulan ve havalesi gereğince Komisyonumuza gelmiş bulunan (3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendini değiştiren kanun) teklifi Komisyonumuzda teklif sahibi B. Tengirşenk ve Ekonomi ve Ticaret Bakanı, Maliye Bakanlığı temsilcisi ve Ziraat Bankası temsilcilerinin huzuriyle incelendi.

Kanunun esası üzerinde gerek Ekonomi ve Ticaret Bakanının gerekse Maliye Bakanlığının muvafakat ve görüş birliği olduğu ifade ve açıklandı. ve Kanun tasarısının, Türk çiftçisinin Ziraat Bankası Kanununun 10 ncü maddesinde tadat olunan ve bugüne kadar bankaca pek cüzi bir miktar plâsman tefrik edilebilen uzun vâdeli kredi ihtiyaçlarına yetecek menabii en müsait şartlarla temin edecek mahiyette bulunduğu Komisyonumuzca da mütalâa ve kabul olundu.

Maddeler üzerine yapılan görüşmeler neticesinde :

Banka Kanununun 10 ncü maddesi gereğince çiftçiye yapılacak ikrazların âzami vâdesi

kanunda 20 sene olarak tesbit edilmiş olduğundan bu ikrazları karşılamak üzere çıkacak tahvillerin itfa müddetinin de bundan 5 sene fazlasıyla 25 sene olarak alınmasının yerinde bulunacağı ve 4947 sayılı Kanunla Türkiye Emlâk Kredi Bankası tahvilleri için kabul edilen âzami ihraç haddi bu bankanın ödenmiş sermayesinin beş misli olarak alındığına ve esasen ihraç şekil ve şartları Maliye ve Ticaret Bakanlıklarının tasvibine iktiran etmeden tatbik mevkiine konulmayacağına göre azamî ihraç haddinin Bankanın ödenmiş sermayesinin iki misli olarak tesbitinin muvafık olacağı düşünülmüş tasarının birinci maddesinin (4) işaretli fıkrasının aynen;

Tahvillerin ihraç şekil ve şartlarının tesbiti, bunların ihracını, sürüm ve satışını sağlayacak ve bilâhara da faiz, ikramiye, prim ve ana paralarının tediyesini karşılayacak olan Ziraat Bankasına ait olmakla beraber tahviller için ödenecek faiz ve masraflarla bu tahvil hâsıllarının çiftçiye ikrazında tahsil olunacak faiz arasında Banka aleyhine hâsil olacak farkın Hazinece sübvansiyone edilmesi kaydı tasarıda mevcut olmasına ve tahvillerin sürüm ve satış imkânları

gözetilerek sermaye ve para piyasaları fiyat ve icaplarına göre hareketin zaruri bulunmasına binaen bu hususlarda Maliye ve Ticaret Bakanlıklarının tasvibinin de istihsali tabii bulunmuştur. Bu sebeplerle birinci maddenin (a) fıkrasının aynen ;

Banka, çıkarılacak tahvillerin satışından elde ettiği paraları 10 neu maddesinin gösterdiği sahalarda kullanmak mecburiyetinde bulunduğundan bu ikrazlardan mütevellit zirai alacakların tahvil sahipleri lehine rüçhan hakkı sağlayacak munzam bir teminatla takviyesi yerinde görüldüğünden birinci maddenin (b) fıkrasının aynen ;

Çıkarılacak tahvillerden elde edilecek paraların ister istemez daha gelirli sahalara kaymasını önlemek maksadıyla 10 neu maddede gösterilen ikrazlara tahsisi şarttı muvafık görülmüştür. Şu kadar ki, tahvillerin satışını müteakip tahassül eden paraların derhal bu gibi ikrazata plâse edilebilmesi tatbikatta mümkün olmayacak ve yapılacak taleplerin miktarına ve bu taleplerin Banka Kanununda gösterilen şart ve formalitelere uygun olup olmadığının evvel emirde bankaca tetkiki lâzımgelecektir. Bu bakımdan tahvil satışlarından tahassül eden paraların fiilen bu ikrazata kalbine kadar geçecek zaman zarfında işletilmeden kasalarda âtil durması da caiz görülmiyeceğinden teklif sahibi tarafından tasarıya bankanın bunları ancak Hazine tahvillerine yatırabilmesi ve ikraz taleplerinde de bu Hazine tahvillerinin derhal paraya çevrilebilmesi kaydı konulmuş ve bu husustaki banka taleplerinin de Maliyece derhal yeirne getirilmesi mecburiyeti ileri sürülmüştür.

Maliyenin, elinde her vakit tahvil bulundurması veya bankanın istiyeyeği anda ibraz edilecek tahvilleri paraya çevirebilmesi Komisyonumuzca tatbikat cephesinden mümkün görülmemekle beraber, bu muamele konsolide borçların dalgalı borçlara tahvil edilmesi mahiyetinde görüldüğünden, bankanın bu paraları, vukubulacak talepleri derhal kendi kanalından temin mecburiyeti konulmak kaydıyla, vâdesi üç aydan fazla olmayan kısa vâdeli muamelelerinde kullanmasına müsaade olunması uygun görülerek 1 nei maddenin (c) fıkrası :

«Bu tahvillerin hâsılı 10 neu maddede yazılı ikrazlarda kullanılır. Kullanılmayan kısım

vâdesi üç ayı geçmiyecek olan diğer muamelelerde istimal edilebilir. Şu kadar ki, banka talep vukuunda bu suretle kısa vâdeli diğer muamelelere bağladığı kısım karşılığını kendi kanalından derhal temine mecburdur.» şeklinde tadilen ;

Banka Kanununun 10 neu maddesi gereğince yapılacak ikrazlar uzun vâdelidir. Çiftçinin ihtiyacı olduğu bu gibi arazi, tesis ve islah kredilerinin semereleri ancak bir kaç sene sonra elde edilebileceğinden bu kredilerin tahammül edebileceği faiz nispeti de % 3 den fazla olmamak icabeder. Binaenaleyh faizin âzami haddini % 3 olarak tesbit etmek ve bankanın gelir veya masrafını çıkarmak gibi endişelerle buna her hangi bir zam yapmasını önliyecek kayıtları koymak doğru ve yerinde görüldüğünden 1 nei maddenin (d) fıkrası aynen ;

Bankaca ihraç olunacak tahviller için ödenen faiz ve masraf tutarları ile bunların satışından elde edilen paranın çiftçiye ikrazından alınacak faiz tutarı arasındaki farkın Hazinece ödenmesi icabettiği ve diğer taraftan çiftçinin muhtaç olduğu uzun vâdeli ikrazatı temin edecek menabiin teminini sağlayacak olan bu tahvillerin sürüm ve satışının çıkmış veya bundan sonra çıkacak Hazine tahvillerinin haiz olduğu menfaat ve kolaylıklardan aynı şekilde istifade etmesiyle tahakkuk edebileceği göz önünde tutularak 1 nei maddenin (e) fıkrası, (Vergi) kelimesinden sonra (. . . ve resim ve kotasyon ücretleri bakımından Devlet tahvillerinin tâbi olduğu hükümlere tâbidir.) şeklinde tadilen ;

Çıkarılacak tahvillerin o esnadaki dahili sermaye piyasasına göre Maliye Bakanlığının da tasvibiyle tesbit olunacak faizleri tahvillerin satışı suretiyle temin olunacak paranın kullanılacağı sahada âzami % 3 olarak elde edilecek faizinden hiç şüphesiz ki, yüksek olacaktır. Tahvillerin ihracından maksat Banka Kanununun 10 neu maddesinden bugüne kadar pek cüzi miktarda istifade edebilen çiftçiye yardım yapmak ve bu suretle ziraat sahalarını genişletmek, zirai randımını artırmak ve dolayısıyla de zirai istihsali ve malî geliri artırarak çiftçiye kalkındırmak olduğuna göre faiz farkının ve masrafın Hazinece sübvansiyone edilmesi de bunun tabii ve mantıki bir neticesi olur. Kaldı ki, ilk senelerde çıkarılacak

tahvillerin de 10 - 15 milyon lira civarında kalacağı Hazinece ödenecek faiz farkı ile masraf tutarının bu sebeple büyük bir yekûn tutmıyacağı tahmin olunmaktadır.

Maliye mümessili; Hazinenin, satılan tahvillerin tamamına o yıl sonunda bankaca verilen faiz ile çiftçiye ikraz edilen miktardan ve tahassül eden faiz arasındaki farkın tamamını değil, ancak çiftçiye o yıl zarfında ikraz edilen miktara bankaca verilen faiz ile bu miktar için çiftçiden tahsil edilen faiz arasındaki farkı ve bu miktarlara eklenen diğer masrafları ödemesinin tabii görülmesini talep etmiştir.

Komisyonumuz, birinci fıkrada, bankanın bu tahvillerden hâsıl olan ve Banka Kanununun 10 ncu maddesindeki maksatlara tahsis edilemeyen paraları, kısa vâdeli muamelelerde kullanabileceği hakkındaki tadilden sonra Maliye mümessilinin bu noktai nazarını doğru bularak birinci maddenin (f) fıkrasını daha açık ve daha kısa bir ifade ile :

«Yukardaki (c) fıkrası gereğince çiftçiye yapılan ikrazlara tekabül eden tahvillere verilecek faiz tutarı ile çiftçiden alınacak faiz tutarları arasındaki fark bankanın bu konudaki masrafları ile birlikte her sene verilecek hesa-

ba dayanılarak o seneye ait Tarım Bakanlığı Bütçesine konacak tahsisattan bankaya ödenir.» şeklinde tadilen;

2 nci madde :

«Bu kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.» şeklinde tadilen;

3 ncü madde :

«Bu kanun Bakanlar Kurulunca yürütülür.» şeklinde tadilen;

Kabulüne karar verilmiştir.

İhavalesi gereğince Tarım Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ticaret Ko. Baş.

Sözcü

Ankara •

Gaziantep

A. Çubukçu

C. Alevli

Kâtip

Niğde

Amasya

Aydın

H. Ulusoy

E. Uras

Dr. S. Akın

Aydın

Bilecik

Emin Bülgen

İmzada bulunamadı

R. Bozöyük

Kars

Kayseri

İmzada bulunamadı

H. Ürkün

A. Sürmen

Tokad

Trabzon

R. Önder

A. R. Işıl

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 2/145

Karar No. 15

19 . III . 1949

Yüksek Başkanlığa

3202 sayılı T. C. Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendinin değiştirilmesi hakkında Sinob Milletvekili Yusuf Kemal Tengirsenk'in Komisyonumuza gönderilen kanun teklifi kendisi ve Maliye, Ziraat Bankası temsilcileri de hazır bulunduğu halde Komisyonumuzda okundu ve görüşüldü.

Millî ekonomimizin temeli olan ziraat, nüfus çoğunluğumuzun istigal mevzuunu teşkil etmektedir. Topraklarımızın istihsalini, miktar ve kalite bakımından artırabilmede ve verim kabiliyetini yükseltmede toprak ıslahının ehemmiyetli yeri vardır. Zirai istihsalâтта kısa

bir zamanda netice almamaz. Bunun için uzun vâdeye ve ucuz faize ihtiyaç vardır. Ziraat Bankası uzun vâdeli krediyi bu husus için yeter derecede kaynağı olmamasından, istenildiği miktarda yapamamaktadır. Bu ıslâhatı yapmak için çiftçiye imkân verilmemesi memlekette ziraatin istenildiği derecede inkişafına engel olmaktadır. İşte bu düşünce ile Komisyonumuz bu teklifi aşağıdaki değişikliği yaparak Ticaret Komisyonunun değiştirdiği şekilde kabul etmiştir.

1 nci maddenin 4 ncü bendinin (f) fıkrasına göre tahvillere verilecek faiz tutarı ile çift-

çiden alınacak faiz tutarları arasındaki fark bankanın bu konudaki masrafları ile birlikte Tarım Bakanlığı Bütçesine konacak ödenekle karşılanacağına göre (a) fıkrasındaki tahvillerin ihraç, tertip, teşkil ve şartlarının Bankaca tâyin ve tesbitinde yalnız Ticaret ve Maliye Bakanlıklarının değil, Tarım Bakanlığının da tasvibine arzolanması uygun görülerek ona göre bir değişiklik yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tarafından 3202 sayılı Kanununun 10 ncu maddesine göre evvelce çiftçilere yapılmış olan uzun vâdeli zirai kredilerin bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte vâdesi gelmemiş olanları hakkında da bu kanunun tatbiki aynı nevi ikrazatın ikiliği kaldırmak ve çiftçiyi kalkındırma bakımın-

dan da madelete uygun görülerek muvakkat bir madde hazırlanmıştır.

Havalesine göre Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur .

Tarım Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	Manisa
<i>R. Köken</i>	<i>Yaşar Özey</i>	<i>H. Öztarhan</i>
Afyon Karahisar	Aydın	Bursa
<i>A. Veziroğlu</i>	<i>N. Göktepe</i>	<i>A. Duru</i>
Denizli		Kocaeli
<i>Dr. B. Uz</i>		<i>Fuad Balkan</i>
Maraş		Siird
<i>A. Yayıoğlu</i>		<i>A. R. Esen</i>
		İmzada bulunamadı
		Denizli
		<i>Kemal Öncel</i>

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/145

Karar No. 32

7 . IV . 1949

Yüksek Başkanlığa

3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin dördüncü bendinin değiştirilmesi hakkında Sinob Milletvekili Yusuf Kemal Tengirşenk tarafından yapılmış olan kanun teklifi Ticaret ve Tarım Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza havale olunmakla Maliye Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası mümessilleri ve teklif sahibinin huzuriyle okunup incelendi.

Millî gelirlerimiz arasında en mühim yeri işgal eden tarım ürünlerinin istihsalini arttırıp maliyetini düşünebilmek için alınması gereken tedbirlerin başında, çiftçiye uzun vâdeli ve az faizli kredi sağlamak işi gelir. Fakat şimdiye kadar çiftçiye bu şekilde sağladığımız kredi miktarının ancak üç buçuk milyon gibi küçük bir miktardan ibaret bulunduğu nazara alınırsa bu işin henüz işlenmemiş mevzular arasında bulunduğu görülür.

Bu sebeple Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına ödenmiş sermayesinin iki misline kadar tahvil çıkarma yetkisinin verilmesi ve bu tahviller bedelinin, yüzde üçü geçmiyecek bir faizle çift-

çiye yapılacak uzun vâdeli ikrazata tahsis edilmesi ve tahvil faizleriyle çiftçiden alınacak faizler arasındaki farkın ve bankanın bu iş için yapacağı diğer masrafların Devlet tarafından ödemesi hususlarını ihtiva eden işbu teklif Tarım Komisyonunun kabul ettiği şekilde komisyonumuzca da uygun görülmüştür.

Ancak ilk senelerde çıkarılacak tahvil bedellerinin tamamen eskiden yapılmış ikrazata hasredilip yeniden kredi açılmaması sonucunu tevlit edecek mahiyette olan geçici maddedeki (evvel-emirde) kelimesi metinden çıkarılmış ve bu suretle tahvil bedellerinden hâsıl olacak meblâğın ilk önce vâkı olacak yeni isteklere ve bundan arttığı takdirde de eskiden yapılmış ikrazata teşmili cihetine gidebilmesi için banka genel müdürlüğü serbest bırakılmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna vermek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Kom. Başk.	Sözcü	Kâtip
Gümüşane	Samsun	Kastamonu
<i>H. F. Ataç</i>	<i>R. Işıtan</i>	<i>A. Toközli</i>

Afyon K. A. Veziroğlu	Çankırı R. Dolunay	Elâzığ F. Karakaya	Malatya Dr. H. Fırat	Samsun Ö. Karataş	Tekirdağ R.E. Cezarođlu
		İmzada bulunamadı			İmzada bulunamadı
İstanbul S. Adato	Kastamonu H. Çelen	Malatya E. Doğan		Tokad C. Kovalı	
İmzada bulunamadı					

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/145
Karar No. 126

29 . IV . 1949

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendinin değiştirilmesi hakkında Sinob Milletvekili Yusuf Kemal Tengirşenk tarafından Yüksek Meclise sunulan kanun teklifi Ticaret, Tarım ve Maliye komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle teklif sahibi ile Ekonomi ve Ticaret Bakanı Cemil Said Barlas ve Tarım Bakanı Cavid Oral ve Maliye Bakanlığı adına Hazine Genel Müdürü Said Ergin ile Ziraat Bankası Genel Müdürü Hâmit Pekcan hazır oldukları halde incelenip görüldü.

İşbu kanun teklifinin, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin dördüncü bendinde yazılı tahvil çıkarma yetkisini sağlamak ve bu tahvil hâsıllarını aynı kanunun 10 ncü maddesinde yazılı ve sekizinci maddenin (b) fıkrasında işaret edilen zirai istihsali verimlendirmek ve iyileştirmek ve (e) fıkrasında yazılı bulunan bir zirai işletmeye sahip kılmak veya bir zirai işletmeyi genişletecek arazi edindirmek maksatlarını ihtiva eden işlere tahsisi sağlamak gayesiyle yapıldığı alınan izahlardan anlaşılmış ve diğer komisyonlarca da bazı değişikliklerle kabul edilen teklif Komisyonumuzca da esas itibarıyla kabule değer görülmüş ve Maliye Komisyonu metni üzerinde görüşmeler yapılmıştır.

Teklifin ihtiva ettiği esaslar şöylece hülâsa edilebilir :

a) En çok 25 yılda itfa şartıyla 200 milyon liraya kadar tahvil çıkarılması,

b) Bankanın 3202 sayılı Kanunun onuncu

maddesine göre ikrazlarından doğan alacakların bu tahvil sahiplerine rüçhanlı bir karşılık teşkil etmesi,

c) Tahvil hâsıllarını banka, diğer muamelelerinde kullandığı takdirde derhal kendi kaynaklarından bu miktarı karşılaması,

d) Bu paraların ikrazında çiftçiden % 3 faiz alınması,

e) Tahvillerin her türlü vergi ve resim bakımından Devlet tahvillerinin tâbi olduğu hükümlere tâbi tutulması,

f) Tahvillere verilecek faizle çiftçiden alınacak faiz arasındaki farkın Hazine tarafından temin edilmesi,

Tasarının komisyonlarda görüşülmesi sırasında, Tarım Komisyonunca bir geçici madde eklenerek, bankanın kendi kanununun onuncu maddesine göre şimdiye kadar yapmış olduğu uzun vâdeli ikrazların kanunun yürürlüğe girdiği tarihte vâdesi gelmemiş bakıyelerinin evvelerde bu tahviller hâsıllarıyla karşılanması temin edilmek istenilmiştir. Maliye Komisyonu bu madde metnine göre tahvil hâsıllarının mühim bir miktarının, belki hepsinin eski borçlara tahsis edilerek yeniden vâkı olacak isteklerin karşılanamayacağı düşüncesiyle, tahvil sahiplerinin evvelâ yeni isteklere tahsisi ve bir şey artarsa eski ikraz bakıyelerine teşmilini uygun görmüştür.

Komisyonumuzda yapılan incelemelere göre banka kendi kaynaklarından adı geçen onuncu maddenin işliyebilmesini temin maksadıyla şimdiye kadar bu işlere,

1946 yılında	2 702 679
1947 »	4 677 018
1948 »	6 309 889

liralık bir para yatırmış ve buna % 7,5 faiz yürütmüş ve 1948 yılı sonunda bu hesaptaki alacak bakiyesi de 5 719 851 lira olup vâdeleri de en çok 10 - 11 yıldır. Bu tabloya göre gerçi her yıl yatırılan paralarda bir artış varsa da bu paralarla onuncu maddenin kapsadığı işleri başarmının ve verimli hale getirmenin ve bilhassa faiz noktasından ihtiyaç sahiplerini müşkül durumda bırakması sebebiyle bu yoldan faydalanmanın hayli güç olduğu aşikâr bulunmaktadır. İşte bu teklif,

I - Bankayı tamamiyle onuncu maddedeki işlere tahsis edilecek geniş bir menbaa sahip kilmaya.

II - Bu tahviller, reeskonta tâbi olmayıp piyasasının âmme kabiliyetine göre ihraç edileceklerinden bir emisyon mevzuu olarak memleketin mali durumunda hiçbir tepki yaratmamasını temin etmekte,

III - Yüzde üç gibi bir faiz ile çiftçiyi, yıpratmayacak bir krediye kavuşturmakta,

IV - Hazineyi en az bir külfet altına sokarak Bankaya geniş bir yardım yapmak imkânını sağlamakta,

olması itibariyle Komisyonumuz, memleketin zirai kalkınması hesabına bu kanun teklifini hayırlı bir teşebbüs olarak kabul etmiştir.

Maliye metni üzerinde Komisyonca yapılan değişikliklere gelince :

Faiz haddinin, Devlet tahvilleri için halen tesbit edilen ve ilerde değişmesi mümkün olan faiz hadlerine uygun olmasını temin maksadıyla (a) fıkrasına (Devlet tahvilleri faizinden aşağı olmamak üzere) kaydı ilâve etmiştir.

b, c, d, e fıkraları aynıyle kabul edilmiştir. Ancak (d) fıkrasında faiz miktarının % 3 ü geçemez ifadesinin, ilerde kabul edilecek herhangi bir vergi kanunu veya faiz hadlerinin umumi olarak artırılması veya bankaca yapılacak sair masraflar sebebiyle faiz hadlerinde bir yükselme olmasına dahi yine bu yoldaki ikrazlardan alınacak faizin % 3 ü geçemeyeceği mânasına olduğunu Hükümetçe ve Bankaca açıklanmış olup ilerde ziraat politikamızın gerekleri bu yolda % 3 ten daha aşağı bir faiz tesbitini zaruri kılar ve Hükümetçe buna karar verilirse % 3 ten aşağı

olarak tesbit edilen miktar ile o günkü faiz hadi arasındaki farkın Hazinece deruhde edilmesinin tabii bulunduğu da Maliye temsilcisi tarafından ifade edilmiş ve bu cihetlerin raporumuzda açıklanması Komisyonumuzca uygun görülmüştür.

(f) Fıkrasının görüşülmesi sırasında: Tahvillere yürütülecek faiz farkının tabii bulunmakla beraber buna ait rakamların ancak aynı yıl bilânçosunun tasdikından sonra katî olarak tesbit edilebileceği ve tasdik muamelesinin uzamasıyla bütçeye konacak ödeneğin de uzun zaman gecikeceği göz önünde tutularak bilânçonun tasdikından evvel bankanın verebileceği rakamlara göre bu farkın bütçeye konmasında zaruret bulunduğundan Komisyonumuz ertesi yılı kaydının fıkradan çıkarılmasına karar vermiştir.

Bu tasarıya göre her yıl çıkarılacak tahvilin miktarı piyasasının imkânları ve emme kabiliyeti göz önünde bulundurularak Ekonomi ve Ticaret, Tarım ve Maliye Bakanlarıyla Banka arasında hâsıl olacak bir mutabakat neticesinde tesbit edileceğine göre her hangi bir mülâhaza ile bu imkânı ortadan kaldıracak bir muhalefeti önlemek üzere her yıl için asgari bir had tâyini suretiyle bu miktarın tasarıda mecburi bir hükme bağlanması hususunda yapılan bir teklif görüşme konusu olmuş ise de her yılın piyasa durumunu bu günden kestirmenin mümkün olmadığı cihetle imkâna göre hareket serbestisinin Hükümete ve Bankaya bırakılmasında fayda mülâhaza eden Komisyonumuz, bu yetkinin imkânların mevcudiyetine rağmen her hangi bir düşünce ile aksatılmamasının Hükümetçe daima dikkat nazarında tutulmasını raporumuzda işareti uygun görmüştür.

Geçici maddeye gelince : Komisyonumuz bu tasarının umumi bir faiz tanzimi gibi bir hedefi takip etmediğinden ve bankaca zirai ikrazlarda 5, 7, 6 gibi faizler şimdiye kadar birçok muamelelerde tatbik edileğeldiğinden adı geçen onuncu madde gereğince yapılan ikrazlara munhasır bir düzeltme yapmanın yerinde olmadığını göz önünde tutan Komisyonumuz, bankaca bu ane değin yapılan muamelelerde bir ikilik yaratarak çiftçi arasında da bir hoşnutsuzluk vücuda getirecek böyle bir hükmün tasarıda yer almamasını uygun görmüş ve tasa-

rıdan geçici maddenin çıkarılmasına karar vermiştir.

Bu esaslar dairesinde hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Mardin	Diyarbakır	Ankara	Ankara
R. Erten	İ. H. Tıgrel	M. Eriş	F. Öymen
Ankara	Ankara		Aydın
C. Gölet	Dr. A. H. Selgöl	Gl. F. Alpman	

Bursa
F. Bük
İstanbul
Dr. A. Adıvar
Konya
M. A. Binal
Rize
T. B. Balta
Seyhan
A. R. Yüregir

Eskişehir
A. Potuoğlu
İzmir
S. Dikmen
Malatya
M. S. Eti

İsparta
K. Turan
Kastamonu
T. Coşkan
Manisa
F. Kurdoğlu
Samsun
M. A. Yörüker
Tokad
R. A. Sevengil

SİNOB MİLLETVEKİLİ YUSUF KEMAL TENGİRSENKİNİN, KANUN TEKLİFİ

3202 sayılı (Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendini değiştiren Kanun

MADDE 1. — 3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendi aşağıdaki şekile değiştirilmiştir :

« 4. En çok 25 yılda itfa edilmek şartıyla ödenmiş sermayenin iki katına kadar, aşağıdaki esaslar dâhilinde, tahvil çıkarmak :

a) Bu tahvillerin ihraç tertip, şekil ve şartları Ticaret ve Maliye Bakanlıklarının tasvibi ile bankaca tâyin ve tesbit olunur.

b) Bankanın 10 ncü maddeye istinaden yaptığı ikrazlardan mütevellit zirai alacakları bu tahvillerin ana, faiz, ikramiyeye ve primlerinin ödenmesi için bu tahvil sahiplerine rüçhan hakkı sağlayan bir karşılık teşkil eder.

c) Bu tahvillerin çıkarılması suretiyle elde edilen paralar onuncu maddede yazılı ikrazlardan başka yerlerde kullanılamaz. Ancak, onuncu madde uyarınca

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendini değiştiren Kanun

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

« 4. Aynen kabul edilmiştir.

a) Aynen kabul edilmiştir.

b) Aynen kabul edilmiştir.

c) Bu tahvillerin hâsılı 10 ncü maddede yazılı ikrazlarda kullanılır. Kullanılmayan kısım vâdesi üç ayı geçmiyecek olan diğer muamelelerde istimal edilebilir. Şu kadar ki, banka talep vukuunda bu suretle kısa vâdeli diğer muamelelere bağladığı kısım karşılığını kendi kaynağından derhal temine mecburdur.

d) Aynen kabul edilmiştir.

e) Bu tahvillerin ihraçına mütaallik her türlü ilânlar, muvakkat ve katî tahviller ve bunların kuponlarıyla tediyelemelerine mütaallik evrak ve senetler, faiz ve ikramiyeleri, prim ve itfa bedelleri ve diğer muameleler istikrazın tamamen ifasına kadar her türlü vergi ve resim ve kotasyon ücretleri bakımından Devlet tahvillerinin tâbi olduğu

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendinin değiştirilmesi hakkında Kanun teklifi

MADDE 1. — (Teklifin 4 ncü bendi aynen kabul edilmiştir.)

a) Bu tahvillerin ihraç tertip, şekli ve şartları Ticaret, Tarım ve Maliye Bakanlıklarının tasvibi ile bankaca tâyin ve tesbit olunur.

b) (Teklif aynen kabul edilmiştir.)

c) (Ticaret Komisyonunun değiştirishi aynen kabul edilmiştir.)

d) (Teklif aynen kabul edilmiştir.)

e) (Ticaret Komisyonunun değiştirishi aynen kabul edilmiştir.)

f) (Ticaret Komisyonunun değiştirishi aynen kabul edilmiştir.)

**MALİYE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendinin değiştirilmesi hakkında Kanun teklifi

MADDE 1. — Tarım Komisyonunun 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendini değiştiren Kanun tasarısı

MADDE 1. — 4 . VI . 1937 tarihli ve 3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 22 nei maddesinin 4 ncü bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

4. En çok 25 yılda itfa edilmek şartıyla ödenmiş sermayesinin iki katına kadar, aşağıdaki esaslar dâhilinde, tahvil çıkarmak :

a) Bu tahvillerin Devlet tahvilleri faizinden aşağı olmamak üzere miktarı, ihraç, tertip, şekil ve şartları Ticaret, Tarım ve Maliye Bakanlıklarının tasvibiyle bankaca tâyin ve tesbit olunur.

b) Maliye Komisyonunun (b) fıkrası aynıyle kabul edilmiştir.

c) Maliye Komisyonunun (c) fıkrası aynıyle kabul edilmiştir.

d) Maliye Komisyonunun (d) fıkrası aynıyle kabul edilmiştir.

e) Maliye Komisyonunun (e) fıkrası aynıyle kabul edilmiştir.

f) Yukarıki (c) fıkrası gereğince çiftçiye yapılacak ikrazla-

Teklif

kullanılmaya kadar Hazine tahvillerine yatırılabilir. Bu takdirde mevzuunda kullanılmak üzere tahvillerin paraya çevrilmesi yolunda bankaca vâkı olacak talep Hazinece derhal yerine getirilir. 4060 sayılı Kanunun 5072 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları hükümleri, her hangi bir hesap hülâsası, müddet veya Maliye Bakanlığının iznine lüzum olmaksızın, bu hususta da mer'î ve muteberdir.

d) Bu tahvillerin çıkarılması suretiyle elde edilen paraların çiftçiye ikrazında alınacak faiz miktarı, her ne nam ile olursa olsun, yılda % 3 ü geçemez.

e) Bu tahvillerin ihracına mütaallik her türlü ilânlar, muvakkat ve katî tahviller ve bunların kuponları ile tediyelerine mütaallik evrak ve senetler, faiz ve ikramiyeleri, prim ve itfa bedelleri ve diğer muameleler istikrazın tamamen itfasına kadar her türlü vergi ve resimden ve kotasyon ücretinden muaftır.

f) Bu tahvillerin itibari değerleri üzerinden her sene bankanın ödiyeceği faiz tutarı ile yapılacak ikraz ve yatırımlardan alınacak faiz tutarları arasındaki fark, bankanın bu mevzulardaki sair masraflarıyla birlikte, her sene bankanın vereceği hesaba istinaden, o seneye ait bütçeye konacak tahsisattan Hazinece bankaya ödenir.»

Ti. K.

hükümlere tâbidir.

f) Yukardaki (e) fıkrası gereğince çiftçiye yapılacak ikrazlara tekabül eden tahvillere verilecek faiz tutarı ile çiftçiden alınacak faiz tutarları arasındaki fark bankanın bu konudaki masraflarıyla birlikte her sene verilecek hesaba dayanılarak o seneye ait Tarım Bakanlığı Bütçesine konacak tahsisattan bankaya ödenir.

Ta. K.

GEÇİCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tarafından 3202 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi hükmü uyarınca evvelce müstahsula yapılmış uzun vâdeli zirai kredilerin bu

ra tekabül eden tahvillere verilecek faiz tutarı ile çiftçiden alınacak faiz tutarları arasındaki fark bankanın bu konudaki masraflarıyla birlikte vereceği hesaba dayanılarak Tarım Bakanlığı Bütçesine konacak ödenekten bankaya ödenir.

GEÇİCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tarafından 3202 sayılı Kanununun 10 ncu maddesi hükmü uyarınca evvelce müstahsıla yapılmış uzun vâdeli zirai kredilerin bu

Teklif

Ti. K.

Ta. K.

kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki vâdesi gelmemiş bakiyeleri bu tahviller hâsıllarından karşılanır ve bu alacaklar için de bu kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 2. — (Ticaret Komisyonunun değiştirilmesi aynen).

MADDE 3. — (Ticaret Komisyonunun değiştirilmesi aynen).

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerinin icrasına Bakanlar Kurulu memurdur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun Bakanlar Kurulunca yürütülür.

Mal. K.

kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki vâdesi gelmemiş bakiyeleri bu tahviller hâsıllarından karşılanır ve bu alacaklar için de bu kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 2. — Tarım Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tarım Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.